

[Morten Lange.]

ordførere, at det, som måske i virkeligheden er mest afgørende for, at det hele kommer til at gå godt, er spørgsmålet om den videre udbygning af universiteterne i Århus og København. Det er galt allerede. Pladsforholdene er som bekendt overordentlig trange. Vi er i dag truet af adgangsbe- grænsning, vi har adgangsbe- grænsning allerede nu, for der kræves studentereksamen for at komme ind på universiteterne, og jeg er ikke engang sikker på, at denne adgangs- begrænsning i alle tilfælde er rimelig. Men i dag trues vi af en dobbelt adgangsbe- grænsning, som man har det ved visse højere lære- anstalter; den findes ikke officielt, men hvis vi ikke er meget heldige, findes den lige så diskret anvendt om ét eller to år, hvis ikke en hel række af de øvrige projekter, man ønsker, bliver betydeligt fremmet. Det truer, og det har vi slet ikke råd til, for det er universiteterne i Århus og Odense, som for- uden, hvad de ellers skal klare, må uddanne de forskere og videnskabsmænd, som skal være professorer, videnskabelige assistenter, og hvad man ellers har brug for på de nye universiteter, vi skal til at skabe.

Det er store opgaver, og der skal tages mange studenter ind, for at man bare ved en nogenlunde almindelig udvælgelse skal kunne regne med, at der er et rimeligt antal, som egner sig til at blive universitetslærere. Der er i hvert fald ikke noget, der frister til at indføre adgangsbe- grænsning; så har vi med det samme underskrevet en garanti for, at vi ikke når de resultater, som vi nu er ved at vedtage lov om.

Men det er ikke alene et spørgsmål om udbygningen af uddannelsesmulighederne ved de universiteter, vi taler om. Jeg tror faktisk, at kravet om, at vi skal rekruttere så mange flere, der skal kunne finde anvendelse som professorer og lærere ved de nye universiteter, måske endnu stærkere under- streger behovet for, at også forskningsmulig- hederne skal have store forbedringer ved de universiteter, vi har. En professor eller en universitetslærer er jo ikke en mand, der lige har gennemgået sin eksamen og kan fungere. Han skal have træning i forskningsarbejde, ellers duer han ikke til sit job; han kan være en meget pæn manu- duktor, men han duer ikke til det egentlige

arbejde. Det er helt afgjort, at uden væsent- lig fremme af forskningsmulighederne ved vore universiteter kan vi simpelt hen ikke uddanne universitetslærere, der er gode nok. I øjeblikket er vi i en krise, for vi ved alle sammen, at universiteterne er trykket under et enormt pres af studerende, og det går jo ud over forskningstiden for mange af lærerne. Det er uundgåeligt, men der er ingen tvivl om, at vi, hvad det angår, må gøre en meget alvorlig kraft- anstrengelse.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Han- sen nævnte noget om forholdet mellem lærere og elever. Nu tror jeg nok, det er sivet ud, at der er sket en hel del ting, siden det ærede medlem blev teologisk kandidat for snart mange år siden. Ingen er i tvivl om, at kontakten på universiteterne nu mellem lærerne og eleverne eller de stude- rende er afgørende for, at man kan give en ordentlig undervisning. De gode, gamle dage, da man gik til en universitetsmanu- duktor og lærte det, der skulle læres, og først kom til universitetet i eksamens- tiden, er historie; den undervisningsform er vel tilbage hist og her, men den er næsten udryddet, og det er godt det samme. Universitetsundervisningen prøver i øje- blikket at finde frem til en mere moderne og effektiv form, og jeg skal gerne erkende, at det bliver sikkert en dyrere form; det må man være indstillet på, ellers bliver resul- tatet ikke godt nok.

Det, vi skal sørge for, er at få uddannel- sesafdelingen for forberedelse af nye univer- siteter sat så kraftigt i gang som muligt og dernæst udbygningen af de universiteter, vi har. Samtidig er jeg ikke i tvivl om, at vi må tage alvorligt fat på planlægning af nye universiteter. Ingen i denne sal kan tro, at vi kan stoppe ved, at det er fastsat, at der skal ligge et universitet i Odense. Det er klart, at vi i løbet af de næste 20-30 år skal bygge både et fjerde, et femte og et sjette universitet, hvis bare vore prognoser har det mindste med realiteten at gøre. Det kan vi forudse i dag, og jeg vil ikke blive spor overrasket, hvis vi, når vi når 1980, begynder at øge tallet. Med de 3 universiteter ligger det faktisk sådan, at vi har brug for at have dem gjort færdige hurtigt, end vi har nogen mulighed for